

ZAJEDNIČKA SIGURNOSNA I ODBRAMBENA POLITIKA

Operacija EUFOR Althea

Ažurirano u aprilu 2026. godine

Pozadina misije

Operacija ALTHEA Snaga Evropske unije (EUFOR) u Bosni i Hercegovini je vojna operacija Evropske unije započeta 2. decembra 2024. godine preuzimanjem odgovornosti za održavanje sigurnog i stabilnog okruženja u BiH od Stabilizacijskih snaga (SFOR), koje je predvodio NATO.

Mandat i ciljevi

Na osnovu izvršnog mandata u skladu s Poglavljem VII Povelje Ujedinjenih nacija, EUFOR je odgovoran za primjenu vojnih aneksa Općeg okvirnog sporazuma o miru, također poznatog i kao Dejtonski mirovni sporazum.

Osnovni ciljevi EUFOR-a i nadalje su:

- podrška cjelokupnoj sveobuhvatnoj strategiji Evropske unije za BiH; ○ podrška vlastima BiH u održavanju sigurnog i stabilnog okruženja u zemlji; ○ kombinovana i kolektivna obuka i vježbe s Oružanim snagama BiH (OS BiH).

Od početka misije, odgovornost za izvršenje mnogih zadataka prebačena je na lokalne vlasti po principu “domaće odgovornosti”, u skladu s putom BiH prema članstvu u EU. Nezavisno od toga, EUFOR se zalaže za okruženje u kojem se može nastaviti mirovni proces, ali zadržava punu odgovornost i ovlaštenja za ponovno preuzimanje kontrole ako je to potrebno.

ČINJENICE I BROJKE	
Područje misije: Bosna i Hercegovina	
Sjedište: Sarajevo (baza Butmir)	
Početak mandata: 2. decembar 2004. godine (UN rezolucija br. 1575) Obnova mandata: 31. oktobar 2025. godine (UN rezolucija br. 2795)	
Komandant snaga: generalmajor Maurizio Fronda (Italija)	
Broj zemalja učesnica u misiji: 24 Albanija, Austrija, Belgija, Bugarska, Češka Republika, Čile, Danska, Francuska, Grčka, Irska, Italija, Mađarska, Moldavija, Nizozemska, Njemačka, Poljska, Republika Sjeverna Makedonija, Rumunija, Slovačka, Slovenija, Španija, Švedska, Švicarska, Turska.	

Aktivnosti

Podrška domaćim vlastima u održavanju sigurnog i stabilnog okruženja: EUFOR nadgleda događanja u BiH i održava blisku vezu s domaćim sigurnosnim agencijama kako bi imao potpun i pravovremen uvid u pitanja vezana za sigurnost. Na lokalnom nivou, EUFOR je prisutan kroz male timove vojnika koji žive u zajednicama širom Bosne i Hercegovine (timovi za vezu i osmatranje – LOT-ovi). Multinacionalni bataljon EUFOR-a (MNBN), koji je smješten u bazi Butmir, može u kratkom vremenskom periodu biti raspoređen kopnenim i zračnim putem, a opremljen je i obučen da po potrebi odgovori na različite vrste situacija. Osoblje EUFOR-a prisutno u zemlji može biti pojačano snagama EU (rezervne snage stacionirane izvan zemlje) u kratkom vremenskom periodu i kroz koordinaciju sa NATO-om, na osnovu aranžmana “Berlin plus”.

Kombinovana i kolektivna obuka s OS BiH: EUFOR nastavlja s planiranjem, organizacijom, koordinacijom i izvođenjem kolektivne obuke sa Oružanim snagama BiH kako bi se poboljšala interoperabilnost u operacijama podrške miru i za buduće međunarodne operacije.

Podrška borbi protiv širenja oružja, demilitarizaciji i deminiranju: BiH još uvijek posjeduje velike zalihe naoružanja, municije i mina zaostalih nakon rata (1992.-1995.), od kojih su mnoge protokom vremena postale još opasnije.

- EUFOR pruža neophodnu ekspertizu, podršku, praćenje i mentorstvo za Master plan za municiju, oružje i minsko-eksplozivna sredstva s ciljem sigurnog uklanjanja i skladištenja ovih sredstava.
- EUFOR ima važan doprinos u realizaciji Strategije protivminskog djelovanja BiH. On pruža podršku putem stručnih savjeta, pomaže Deminerskom bataljonu OS BiH te na godišnjem nivou pruža obuku za preko 15.000 osjetljivih kategorija odraslih i djece o opasnostima od mina.
- EUFOR igra ulogu u kontroli naoružanja vršeci verifikacije i inspekcije.

Politička kontrola i strateško upravljanje

EUFOR predstavlja vojnu silu Evropske unije u BiH. S političke strane, EU u BiH predstavlja specijalni predstavnik EU u BiH i šef Delegacije EU u BiH ambasador Luigi Soreca. BiH teži ka tome da postane članica EU. U oktobru 2020. godine, Vijeće Evropske unije je potvrdilo privrženost budućnosti BiH u EU kao jedinstvene, ujedinjene i suverene zemlje. Nakon što je u decembru 2022. godine donijelo odluku da odobri Bosni i Hercegovini status zemlje kandidata, Vijeće Evropske unije je u martu 2024. godine donijelo odluku o početku pregovora o pristupanju sa BiH.

Vojno upravljanje

Operacija se provodi na osnovu aranžmana “Berlin plus” sa Vrhovnom komandom NATO-a za Evropu (SHAPE), koja djeluje kao operativna komanda EU. Zamjenik načelnika štaba SHAPE **generalpukovnik Ludovic PINON de QUINCY** (Francuska) operativni je komandant EU.

Zajednička sigurnosna i odbrambena politika uključuje postepeno formulisanje zajedničke politike odbrane koja vremenom može dovesti do zajedničke odbrane. Zajednička sigurnosna i odbrambena politika omogućava EU da razvija civilne i vojne kapacitete za upravljanje krizama i sprečavanje sukoba na međunarodnom planu, te na taj način pomaže u održavanju mira i međunarodne sigurnosti, u skladu sa Poveljom UN-a. Zajednička sigurnosna i odbrambena politika uključuje i jaku komponentu za sprečavanje sukoba.

Više informacija i pozadinskih dokumenata dostupno je na: www.euforbih.org www.eeas.europa.eu